

DETERMINING OUR OWN FUTURE:

The way forward for all European users and survivors of psychiatry.

Thessaloniki, September 28 – October 1, 2010

Working Groups

All working groups will take place on September 29: either at 11.00-13.00 p.m. or at 14.00-16.00 p.m.

Working group 10: “Rebuilding ENUSP /Αναδομώντας το ENUSP” will be take place in part 1 (11.00-13.00 p.m.) and part 2 at 14.00-16.00 p.m.

1. Peer support specialism / Training programs for (ex-) users and survivors of psychiatry to become user/survivor workers Ειδίκευση στην Υποστήριξη Ομοτίμων στην Ολλανδία / Εκπαιδευτικά Προγράμματα για (πρώην)χρήστες και επιζώντες της ψυχιατρικής προκειμένου να γίνουν εργαζόμενοι χρήστες/επιζώντες
Simona Karbouniaris & Berthold Kösel
2. Researching suicide as an outcome of psychiatric treatment / Ερευνώντας την αυτοκτονία ως αποτέλεσμα της ψυχιατρικής θεραπείας
Peter Lehmann & Jan Wallcraft
3. Voices and Hallucinations / Φωνές και Παραισθήσεις
Vaso Kalogianni
4. Mental Health Problems and How We Get Over Them / Προβλήματα ψυχικής υγείας και πώς τα ξεπερνάμε
Panagiotis Kaselakis
5. Occupational Therapy Abolishes Art / Η εργασιοθεραπεία καταργεί την τέχνη
Vaso Kallogianni & Aspa Tzioti
6. Self-help at the Balkan Communities / Η αυτοβοήθεια στις βαλκανικές κοινότητες
Akis Asprogerakas
7. Human Rights and Psychiatry / Δικαιώματα και Ψυχιατρική
Ntia Koutsogianni
8. Psychiatric Drugs and Repression / Ψυχοφάρμακα και Καταστολή
Panagiotis Kaselakis
9. About Philosophy of Psychiatry / Για τη Φιλοσοφία της Ψυχιατρικής
Jan Verhaegh
10. Rebuilding ENUSP /Αναδομώντας το ENUSP
Jasna Russo, Debra Shulkes & Gabriela Tanasan
11. Organizing Mad Pride Events
Rafaël Daem & Anne-Laure Donskoy

Working group’ abstracts and facilitators’ short bios

1a. Peer support specialism in the Netherlands / Ειδίκευση στην Υποστήριξη Ομοτίμων στην Ολλανδία

Abstract: For several decades, few pioneers in the Netherlands are involved in the changes towards more recovery oriented programs in Mental Health Care. Moreover client-involvement in treatment- and care facilities are promoted, accepted and in some cases even appreciated. The number of (paid) peer specialists in such contexts, was estimated at around 250 in 2008 in our small country. We might be on a way to approach a long-time desired emancipation of users of mental health services by involving peer support specialists.

On behalf of the organization of peer workers, we started a research-project in 2006, in order to obtain a state of the art on the current position of peer support specialists in mental health services. The aim of the project

was to obtain a clear view on the work that peer support specialists do – and the roles that they fulfil, thereby empowering them in their activities. Since the project was divided in two parts, there was a second focus on the available training and education for those who are eager to progress and professionalize.

After two years of research, discussion and debate in the related field, it is time to respond. There is an increasing urge to develop study-facilities for those who want to feed health care with client-expertise. University of applied sciences Utrecht and its social studies, aim to stimulate the development of a special itinerary in their education.

In this workshop we will present our findings from our research (2006-2008), some recent findings in the field (2009) and our plans for education (2011 and further). Aim: We hope to exchange thoughts and developments with represents of several European contexts and connect best practices and spirits.

Facilitator: *Simona Karbouniaris. Simona Karbouniaris (1980) studied Social Work from 1998 to 2005 and started to work as a researcher at the Research Centre for Social Innovation after graduating in 2005. She focuses on client-participation, innovative community work and rehabilitation. In spring 2008 she and her colleague presented first insights on 'User Participation - towards active peer support specialism in the mental health sector', at the School of Social Work of University of Kalmar. Simona is a peer specialist and client-activist herself and set up a Peer Support Project in a mental health specialized centre for people coping with eating disorders in 2009.*

Περίληψη: Για αρκετές δεκαετίες, μερικοί πρωτοπόροι στην Ολλανδία εμπλέκονται σε αλλαγές με στόχο προγράμματα περισσότερο προσανατολισμένα στην ανάρρωση στο χώρο της φροντίδας της Ψυχικής Υγείας. Ακόμα, προωθείται, γίνεται αποδεκτή και σε κάποιες περιπτώσεις εκτιμάται, η εμπλοκή των πελατών στις υπηρεσίες φροντίδας και θεραπείας. Ο αριθμός των (αμειβόμενων) ομότιμων ειδικών σε τέτοια πλαίσια εκτιμούνταν σε περίπου 250 το 2008 στη μικρή μας χώρα. Ίσως οδεύουμε προς την πολυπόθητη χειραφέτηση των χρηστών υπηρεσιών ψυχικής υγείας μέσω της εμπλοκής ειδικών στην υποστήριξη ομοτίμων.

Εκ μέρους της οργάνωσης των ομοτίμων- εργαζόμενων, ξεκινήσαμε μία έρευνα-έργο το 2006, προκειμένου να αποκτήσουμε μία σύγχρονη άποψη για την τρέχουσα θέση των ειδικών στην υποστήριξη ομοτίμων στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Ο στόχος του έργου ήταν η απόκτηση μίας ξεκάθαρης εικόνας του έργου που επιτελούν και τους ρόλους που επιτελούν, ενδυναμώνοντάς τους, έτσι, στις δραστηριότητές τους. Εφόσον το έργο ήταν χωρισμένο σε δύο μέρη, υπήρχε και ένα δεύτερο επίκεντρο ενδιαφέροντος στη διαθέσιμη εκπαίδευση και κατάρτιση για όσους είναι πρόθυμοι να προοδεύσουν και να γίνουν επαγγελματίες.

Μετά από δύο χρόνια έρευνας, συζήτησης και διαμάχης στο σχετικό πεδίο, ήρθε η ώρα για μία απάντηση. Υπάρχει μία ολοένα πιο επείγουσα ανάγκη για την ανάπτυξη κέντρων σπουδών (study-facilities) για όσους θέλουν να τροφοδοτήσουν τη φροντίδα υγείας με την εμπειρία του πελάτη. Το Πανεπιστήμιο εφαρμοσμένων επιστημών της Ουτρέχτης και οι κοινωνικές του σπουδές έχουν ως στόχο την παροχή ερεθισμάτων για την ανάπτυξη μίας ειδικής διαδρομής στην εκπαίδευση που παρέχουν.

Σε αυτό το εργαστήριο θα παρουσιάσουμε τα ευρήματά μας από την έρευνα (2006-2008), κάποια πρόσφατα ευρήματα στο πεδίο (2009) και τα σχέδια μας για την εκπαίδευση (2011 και μετά). Στόχος: Ελπίζουμε στην ανταλλαγή σκέψεων και εξελίξεων με εκπροσώπους αρκετών ευρωπαϊκών πλαισίων και στη σύνδεση καλών πρακτικών και φιλοσοφιών

Εισηγητές: *Simona Karbouniaris & Συνεργάτες. Η Simona Karbouniaris (1980) σπούδασε Κοινωνική Εργασία από το 1998 μέχρι το 2005 και άρχισε να εργάζεται ως ερευνήτρια στο Ερευνητικό Κέντρο για την Κοινωνική Καινοτομία μετά την αποφοίτησή της το 2005. Τα ενδιαφέροντά της επικεντρώνονται στη συμμετοχή των πελατών, στην καινοτόμα κοινοτική εργασία και στην ανάρρωση. Την άνοιξη του 2008 η ίδια και οι συνεργάτες της παρουσίασαν τις πρώτες σκέψεις σχετικά με τη "Συμμετοχή Χρηστών - προς την ενεργητική ειδικευση στην υποστήριξη από ομότιμους στον τομέα της ψυχικής υγείας" στη Σχολή Κοινωνικής Εργασίας στο Πανεπιστήμιο Kalmar της Ουτρέχτης (www.socialeinnovatie.hu.nl). Η Simona είναι ομότιμη-ειδικός και πελάτις - ακτιβίστρια η ίδια και το 2009 έστησε ένα Έργο για την Υποστήριξη από Ομοτίμους σε ένα κέντρο ψυχικής υγείας ειδικευμένο σε ανθρώπους που αντιμετωπίζουν διατροφικές διαταραχές. Τα ονόματα των συνεργατών θα προστεθούν*

1b. Training programs for (ex-) users and survivors of psychiatry to become user/survivor workers / Εκπαιδευτικά προγράμματα για (πρώην) χρήστες και επιζώντες της ψυχιατρικής προκειμένου να

γίνουν εργαζόμενοι χρήστες/επιζώντες

Abstract: The process of mental crisis opens chances of spiritual development. The interaction of the prime person involved in the crisis and its social environment contain the key to a successful transforming process. In a very special way, users and survivors of psychiatry have the entrance to the clearing and healing field by their own personal experiences of crisis. The EX-IN project uses scientific empirical studies that show users and survivors are in dignified in their specific way to accompany therapeutic successful, persons in crisis. The Ex-IN project members (England, Netherlands, Norway, Sweden, Slovenia, Germany) worked out national curricula to give an further educational program how to qualify the experienced person to work as an equal partner in the therapeutic process. But, for example, the German curriculum lacks of critiques of psychiatry. The phenomenon of re-traumatizing users and survivors in the future working field is not questioned. The violent structure of psychosis treatment by pharmacological and physical assault is no topic. Salaries of future EX-IN co-therapists are not discussed and defined. In Germany, the information flow inside the EU process of EX-IN is organized hierarchical around the association F.O.K.U.S Bremen, and there is no authorized user/survivor partner involved. The associations of users and survivors of psychiatry are not equal partners in the organized internet communication platform. The idea of EX-IN primarily gives users and survivors of psychiatry a very good chance to improve the psychosocial system. My personal hope is that ENUSP will add their wishes to the curriculum and will be equal partners next to national and regional associations of users and survivors of psychiatry of the concretely education process and the actual co-therapeutic work. Also the recommendations of the action project "Harassment and discrimination faced by people with psychosocial disability in health services", organised in the framework of the Community Action Programme to combat discrimination 2001-2006, recommend (a) training programmes for (ex-) users and survivors of psychiatry so they can protect themselves from discrimination, become user/survivor workers employed at all levels and become trainers themselves in programmes to combat harassment and discrimination, (b) the effective representation of (ex-)users and survivors of psychiatry or user/survivor workers in crisis centres, counselling centres, public relations work, research projects, congresses, networking and international exchange of organisations representing (ex-) users and survivors of psychiatry, and (c) the support of initiatives of peer coaching, regional self-help centres and meeting places (see www.enusp.org/documents/harassment/recommendations.htm). Aim: It should be discussed on a European level, how this involvement can be started resp. improved.

Facilitator: *Berthold Kösel, born 1961 in Germany, artist, married second time, 20 year old son, high school diploma 1981, university studies agriculture, political science, mechanic engineering ,dentist, architecture, civil service Max-Planck-Institute of Psychiatry Munich, since 1982 experience with altered states of consciousness, estimated 3 years experience with assault-orientated German psychiatry, apprenticeship in cabinetmakers craftsmanship, free staff member in architecture office Lothar Keiner, free architect Bavaria free staff member in office W. Kopp, free architect Bavaria, free trained retail salesman in my shop Olympic Fruits Bavaria, between 2001-2005 two years refugee on flight (France, England, Netherlands, Greece, Turkey and Bulgaria) because of fear of psychiatric violence against my life. Since 2005 back in Germany. Work on my artist career in projects of urban architecture models, furniture, energy-soul-pictures in different systems (oil, water, acryl), work on the project "architecture and violence", workshop since 2009. Using psychiatric drugs, member of the organisation of (ex-) users and survivors of psychiatry in the Bundesland Bavaria, founding member of the psychosis self-help group "Initiative Lebensmut" (Initiative Courage To Face Life) in Pfaffenhofen near Munich. Μιλάει λίγο την ελληνική γλώσσα καθώς έζησε το 2004 για 9 μήνες ως πρόσφυγας στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και σε νησιά του Αιγαίου.*

Περίληψη: Η διαδικασία της ψυχικής κρίσης ανοίγει ευκαιρίες πνευματικής ανάπτυξης, Η αλληλεπίδραση του πρωτογενούς ατόμου που εμπλέκεται στην κρίση με το περιβάλλον του περιέχει το κλειδί για μία επιτυχημένη διαδικασία μεταμόρφωσης. Με έναν πολύ ιδιαίτερο τρόπο, οι χρήστες και οι επιζώντες της ψυχιατρικής “κατέχουν” τον έλεγχο της εισόδου στο πεδίο της κάθαρσης και της θεραπείας μέσω της προσωπικής εμπειρίας τους σε κρίσεις. Το έργο EX-IN χρησιμοποιεί επιστημονικές εμπειρικές μελέτες που δείχνουν ότι οι χρήστες και οι επιζώντες της ψυχιατρικής είναι με τον τρόπο τους άξιοι να συνοδεύσουν θεραπευτικά ανθρώπους που είναι σε κρίση, με επιτυχία. Τα μέλη του έργου EX-INN (Αγγλία, Ολλανδία, Νορβηγία, Σουηδία, Σλοβενία, Γερμανία) έχουν επεξεργαστεί την εκπαιδευτική ύλη σε κάθε χώρα προκειμένου να δημιουργήσουν ένα περαιτέρω εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την

κατάρτιση ενός ατόμου με εμπειρία προκειμένου να εργαστεί ως ίσος συνεργάτης στη θεραπευτική διαδικασία. Αλλά, για παράδειγμα, η ύλη της Γερμανίας στερείται κριτικών προς την Ψυχιατρική. Το φαινόμενο του εκ νέου τραυματισμού των χρηστών και επιζώντων στο μελλοντικό τους εργασιακό πεδίο δε θίγεται. Η βίαια δομή της θεραπείας της ψύχωσης μέσω φαρμακολογικής και σωματικής επίθεσης δεν αποτελεί ζήτημα. Οι μισθοί των μελλοντικών συν-θεραπευτών του EX-IN δεν συζητώνται και ούτε καθορίζονται. Στη Γερμανία, η ροή πληροφοριών μέσα στην ευρωπαϊκή διαδικασία του EX-IN οργανώνεται ιεραρχικά γύρω από την ένωση F.O.K.U.S. Bremen και δεν υπάρχει εξουσιοδοτημένος χρήστης/επιζώντας που να εμπλέκεται. Οι ενώσεις των χρηστών και επιζώντων της ψυχιατρικής δεν αποτελούν ίσους εταίρους στην οργανωμένη διαδικτυακή πλατφόρμα. Η ιδέα του EX-IN δίνει πρωταρχικά τους χρήστες και τους επιζώντες της ψυχιατρικής μία πολύ καλή ευκαιρία να βελτιώσουν το ψυχοκοινωνικό τους σύστημα. Προσωπική μου ελπίδα είναι ότι η ENUSP θα προσθέσει τις επιθυμίες τους στην ύλη και θα είναι ίσοι εταίροι δίπλα στις εθνικές και περιφερειακές ενώσεις χρηστών και επιζώντων της ψυχιατρικής στην συμπαγή εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και στο πραγματικό έργο της συν-θεραπείας. Ακόμα, οι συστάσεις του έργου - δράσης “Παρενόχληση και διακρίσεις που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι με ψυχοκοινωνικές αναπηρίες στις υπηρεσίες υγείας”, το οποίο οργανώθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Κοινοτικής Δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων το 2001-2006, προτείνουν (α) εκπαιδευτικά προγράμματα για (πρώην)χρήστες και επιζώντες της ψυχιατρικής έτσι ώστε να μπορούν να προστατέψουν τον εαυτό τους από τις διακρίσεις, να γίνουν χρήστες/επιζώντες εργαζόμενοι σε όλα τα επίπεδα και να γίνουν οι ίδιοι εκπαιδευτές σε προγράμματα για την καταπολέμηση της παρενόχλησης και των διακρίσεων, (β) την αποτελεσματική εκπροσώπηση των (πρώην) χρηστών και επιζώντων της ψυχιατρικής ή χρηστών/επιζώντων εργαζόμενων σε κέντρα αντιμετώπισης κρίσεων, σε κέντρα συμβουλευτικής, σε δημόσιες σχέσεις, σε ερευνητικά έργα, συνέδρια, δικτύωση και διεθνή ανταλλαγή μεταξύ των οργανισμών που εκπροσωπούν (πρώην) χρήστες και επιζώντες της ψυχιατρικής και (γ) την υποστήριξη των πρωτοβουλιών για εκπαίδευση ομοτίμων, περιφερειακών κέντρων αυτοβοήθειας και τόπων συνάντησης (βλ.

www.enusp.org/documents/harassment/recommendations.htm). Στόχος: Είναι απαραίτητο να συζητηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο το πώς αυτή η εμπλοκή θα αρχίσει να βελτιώνεται.

Εισηγητής: Ο Berthold Kösel γεννήθηκε το 1961 στη Γερμανία. Είναι καλλιτέχνης, παντρεμένος για δεύτερη φορά και έχει ένα γιο 20 χρονών. Μετά την αποφοίτησή του από το Λύκειο το 1981, έκανε πανεπιστημιακές σπουδές στις αγροτικές καλλιέργειες, στις πολιτικές επιστήμες, στη μηχανική και οδοντιατρική. Εργάστηκε ως δημόσιος υπάλληλος στο Ινστιτούτο Ψυχιατρικής Max Planck του Μονάχου. Από το 1982 έχει εμπειρία στις εναλλακτικές καταστάσεις συνείδησης και περίπου 3 χρόνια εμπειρία από την επιθετική γερμανική ψυχιατρική. Έχει μαθητεύσει στην τέχνη του επιπλοποιού, είναι ελεύθερο μέλος του προσωπικού στο αρχιτεκτονικό γραφείο του Lothar Keiner και του W. Kopp. Ελεύθερος επαγγελματίας - πωλητής στο δικό του κατάστημα “Olympic Fruits Bavaria”. Ανάμεσα στο 2001 και το 2005, πέρασε δύο χρόνια ως πρόσφυγας (Γαλλία, Αγγλία, Ολλανδία, Ελλάδα, Τουρκία και Βουλγαρία) εξαιτίας του φόβου χρήσης ψυχιατρικής βίας ενάντια στη ζωή του. Από το 2005 είναι πίσω στη Γερμανία. Εργάζεται επάνω στην καλλιτεχνική του καριέρα σε έργα αστικών αρχιτεκτονικών μοντέλων, σε επιπλοποιΐα, σε πίνακες απεικόνισης της ψυχής-ενέργειας σε διαφορετικά συστήματα (λάδι, υδρόχρωμα, ακρυλικό). Εργάζεται στο έργο “Αρχιτεκτονική και βία”, ένα εργαστήριο από το 2009. Χρησιμοποιεί ψυχιατρικά φάρμακα, είναι μέλος των οργανώσεων (πρώην) χρηστών και επιζώντων της ψυχιατρικής στο Bundesland της Βαυαρίας, ιδρυτικό μέλος της ομάδας αυτοβοήθειας για την ψύχωση “Πρωτοβουλία Lebensmut” (Πρωτοβουλία Κουράγιο για τη Ζωή) στο Pfaffenhofen κοντά στο Μόναχο. Μιλάει λίγο την ελληνική γλώσσα καθώς έζησε το 2004 για 9 μήνες ως πρόσφυγας στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και σε νησιά του Αιγαίου

2. Researching suicide as an outcome of psychiatric treatment / Ερευνώντας την αυτοκτονία ως αποτέλεσμα της ψυχιατρικής θεραπείας

Abstract: There is anecdotal and expert evidence that suicide can be an outcome of psychiatric treatment including psychotropic drugs (especially neuroleptics), electroshock and restraint, as well as from the psychological impact of diagnosis, discrimination and stigmatisation. However this evidence can be hard to collect and verify as it runs counter to the belief systems which underpin psychiatry. Moreover, there is evidence that many randomised controlled trials, especially those run or funded by the pharmaceutical industry fail to report suicides of people undergoing treatment, and there has been no support for research on possible iatrogenic causes of suicide. Aim: This workshop will explore the available evidence for the

proposition that psychiatric treatment can be the cause of suicide and discuss ways in which service user/survivor led research could begin to investigate this issue and focus more attention on it.

Facilitators: *Peter Lehmann & Janet Wallcraft. Janet Wallcraft, living in England. PhD in 2002. Manager of the Service User Research Group for England (SURGE) and freelance mental health consultant and researcher. From 1987 to 1992, co-ordinator of Mind's user network, Mindlink. In 1992, co-founder of the U.K. Advocacy Network. From 1987 to 1990, member of Survivors Speak Out's national committee. 1997 to 1999, lead researcher on the user-led Strategies for Living project at the Mental Health Foundation. Author of Healing Minds (1998); co-author of On Our Own Terms: Users and Survivors of Mental Health Services Working Together for Support and Change (2003); Being There In A Crisis (1997); contributions in Social Perspectives in Mental Health (2005); Mental Health at the Crossroads (2005); Alternatives beyond psychiatry (2007). Peter Lehmann. Living in Berlin, Germany. Author and editor since 1986, then foundation of Peter Lehmann Publishing and Mail-order Bookstore. Board-member of ENUSP). Since 2004, member of the International Network Towards Alternatives and Recovery (INTAR – www.intar.org). Publications in English language include, Coming off Psychiatric Drugs: Successful withdrawal from neuroleptics, antidepressants, lithium, carbamazepine and tranquilizers, edited in 2004; Alternatives Beyond Psychiatry, edited in 2007 together with Peter Stastny. More see www.peter-lehmann.de/inter*

Περίληψη: Υπάρχουν ανέκδοτα ντοκουμέντα ειδικών που υποστηρίζουν την άποψη ότι η αυτοκτονία μπορεί να είναι το αποτέλεσμα της ψυχιατρικής θεραπείας, συμπεριλαμβανομένων των ψυχοφαρμάκων (ειδικά των νευροληπτικών), του ηλεκτροσοκ και της καθήλωσης καθώς και των ψυχολογικών επιπτώσεων που οφείλονται στη διάγνωση, τις διακρίσεις και το στιγματισμό. Παρ' όλα αυτά οι αποδείξεις αυτές είναι πολύ δύσκολο να συλλεχθούν και να επαληθευτούν καθώς αντιτίθενται στις πεποιθήσεις που διέπουν τη ψυχιατρική. Επιπλέον, υπάρχουν αποδείξεις ότι πολλές τυχαίοποιημένες ελεγχόμενες μέletes, ειδικά αυτές που καθοδηγούνται και χρηματοδοτούνται από τη φαρμακευτική βιομηχανία, αδυνατούν να αναφέρουν τις αυτοκτονίες ανθρώπων που βρίσκονται σε θεραπεία και δεν έχει υπάρξει καμία υποστήριξη για την πραγματοποίηση έρευνας των πιθανών ιατρογενών αιτιών της αυτοκτονίας. Στόχος: Αυτό το εργαστήριο θα ερευνησει τα διαθέσιμα στοιχεία για την ενίσχυση της πρότασης ότι η ψυχιατρική θεραπεία μπορεί να αποτελέσει αιτία αυτοκτονίας και θα συζητήσει τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν οι χρήστες/επιζώντες της ψυχιατρικής να καθοδηγήσουν την έναρξη ερευνών με στόχο τη μελέτη αυτού του θέματος και την έμφαση σε αυτό.

Εισηγητές: *Peter Lehmann & Janet Wallcraft. Janet Wallcraft, ζει στην Αγγλία. Διδακτορικό (PhD) το 2002. Υπεύθυνος της ομάδας έρευνας των χρηστών υπηρεσιών για την Αγγλία (Service User Research Group for England (SURGE)) και σύμβουλος ψυχικής υγείας και ερευνητής. Από το 1987 μέχρι το 1992, συντονιστής του δικτύου Mind's user, Mindlink. Το 1992, συν-ιδρυτής του U.K. Advocacy Network. Από το 1987 μέχρι το 1990, μέλος του εθνικού συμβουλίου του Survivors Speak Out's. Από το 1997 μέχρι το 1999, βασικός ερευνητής του προγράμματος Στρατηγικές ζωής καθοδηγούμενες από χρήστες (user-led Strategies for Living project) στο ινστιτούτο ψυχικής υγείας (Mental Health Foundation). Συγγραφέας του Θεραπεύοντας μυαλά (Healing Minds) (1998); Συν-συγγραφέας του Υπό τους δικούς μας όρους: Χρήστες και επιζώντες των υπηρεσιών ψυχικής υγείας δουλεύοντας μαζί για υποστήριξη και αλλαγή (On Our Own Terms: Users and Survivors of Mental Health Services Working Together for Support and Change) (2003); Being There In A Crisis (1997); συνεισφορά στο Κοινωνικές όψεις της Ψυχικής υγείας (Social Perspectives in Mental Health) (2005); Η ψυχική υγεία σε σταυροδρόμι (Mental Health at the Crossroads) (2005); Εναλλακτικές λύσεις πέρα από τη ψυχιατρική (Alternatives beyond psychiatry) (2007). Peter Lehmann. Σπουδές στην Κοινωνική Εργασία στο Βερολίνο. Ο ίδιος κατά τη δεκαετία του 1970 «θύμα» της ιδρυματικής ψυχιατρικής, από την οποία απομακρύνθηκε αυτοβούλως, όπως το ίδιο σταμάτησε και με επιτυχία έως σήμερα κάθε είδους φαρμακευτική αγωγή. Από το 1980 ανέλαβε πρωτοβουλίες σε διάφορα επίπεδα για το «στήσιμο» των πρώτων ομάδων αυτοβοήθειας στο Βερολίνο, οι οποίες ανέπτυξαν γρήγορα έντονα πολιτικό αντιψυχιατρικό λόγο. Από το 1989 ιδρυτικό μέλος του «Συλλόγου για προστασία από την ψυχιατρική βία» (*Verein zum Schutz vor psychiatrischer Gewalt e.V.*), από το 1991 ιδρυτικό μέλος «Ευρωπαϊκού Δικτύου πρώην χρηστών και επιζώντων της ψυχιατρικής» (ENUSP). Από το 1997 μέχρι το 1999 πρόεδρος Δ.Σ. της ENUSP. Ιδρυτικό μέλος και συμμετοχή σε πολυάριθμες ακόμα πρωτοβουλίες. Σήμερα συγγραφέας βιβλίων, εκδότης και έμπορος βιβλίων ψυχοκοινωνικού περιεχομένου στο Βερολίνο. Δημοσιεύσεις: Εναλλακτικές λύσεις πέρα από τη ψυχιατρική (*Alternatives Beyond Psychiatry*), εκδόθηκε το 2007 με συν-εκδότη τον Peter Stastny; *Βγαίνοντας από τα ψυχοφάρμακα: Εμπειρίες επιτυχημένης διακοπής**

νευροληπτικών, αντικαταθλιπτικών, λιθίου, καρβαμαζεπίνης και αγχολυτικών, εκδ. 2008, επιμέλεια από κοινού με Άννα Εμμανουηλίδου). Δείτε περισσότερα στο: www.peter-lehmann.de/greek

3. Voices and Hallucinations / Φωνές και παραισθήσεις

Abstract: In Athens, 6 of us meet every 15 days and participate in a group about voices and hallucinations. We shall talk about our experience within this group and we shall discuss how we can manage our voices and our hallucinations. Furthermore, we would like to hear similar experiences by the participants in the workshop. We believe that the voices and the hallucinations are much more than just a matter of medication administration; it is rather a management and a contact/communication issue. We would also like to refer to the stigma that is attached to people with voices and hallucinations experience.

Facilitator: Vaso Kalogianni is a resident of Athens and a teacher in retirement.

Περίληψη: Στην Αθήνα λειτουργεί ομάδα για φωνές και παραισθήσεις στην οποία συμμετέχουμε 6 άτομα και συναντιόμαστε κάθε 15 μέρες. Θα μιλήσουμε για την εμπειρία μας μέσα από αυτή την ομάδα και θα συζητήσουμε πώς μπορούμε να διαχειριζόμαστε τις φωνές και τις παραισθήσεις μας. Ακόμη, θα θέλαμε να ακούσουμε και αντίστοιχες εμπειρίες από τους συμμετέχοντες του εργαστηρίου. Πιστεύουμε ότι οι φωνές και οι παραισθήσεις είναι θέμα διαχείρισης και επαφής/επικοινωνίας περισσότερο και όχι αποκλειστικά ζήτημα χορήγησης φαρμάκων. Ακόμη, θα θέλαμε να αναφερθούμε και στο στίγμα που ακολουθεί τους ανθρώπους με εμπειρία από φωνές και παραισθήσεις.

Εισηγήτρια: Η Βάσω Καλογιάννη κατοικεί στην Αθήνα και είναι συνταξιούχος δασκάλα.

4. Mental health problems and how we get over them / Προβλήματα ψυχικής υγείας και πώς τα ξεπερνάμε

Abstract: This is about an open dialogue where we, survivors of psychiatry, will discuss our experiences and the problems we have to deal with; also, there will be a discussion on alternative experiences of getting over or dealing with our difficulties as well as suggestions of alternative therapeutical methods.

Facilitator: Panayotis Kasselakis is a private sector employee and a resident of Athens.

Περίληψη: Ένας ανοιχτός διάλογος όπου θα συζητήσουμε οι επιζώντες της ψυχιατρικής για τις εμπειρίες μας και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Συζήτηση για τις εναλλακτικές εμπειρίες σχετικά με το πώς ξεπεράσαμε ή αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες μας. Προτάσεις για εναλλακτικές θεραπευτικές μεθόδους.

Εισηγητής: Ο Παναγιώτης Κασσελάκης εργάζεται ως ιδιωτικός υπάλληλος και κατοικεί στην Αθήνα.

5. Occupational Therapy Invalidates Art / Η Εργασιοθεραπεία Καταργεί την Τέχνη

Abstract: Art requires inspiration. Inspiration does not present itself within pressing conditions and “molds”. Occupational therapy takes away your natural talent, degrading you. At many occasions, your talent is also taken away from you due to the influence of medication. We alone, through who we really are, we can produce Art. Making art a part of hospitalisation does not produce art. Occupational therapy is a different story from art and they should not be mixed. Art is therapeutical only when you are free to act and function.

Facilitators: Vaso Kalogianni is a teacher in retirement and Aspa Tzioti used to work as a ceramics painter. Both dwell in Athens.

Περίληψη: Η τέχνη θέλει έμπνευση. Η έμπνευση δεν έρχεται μέσα σε πιεστικές και «καλουπωμένες» συνθήκες. Η εργασιοθεραπεία σου αφαιρεί το έμφυτο ταλέντο υποβιβάζοντας το επίπεδό σου. Πολλές φορές σου αφαιρείται επίσης το ταλέντο από την επήρεια των φαρμάκων. Μόνοι μας, μέσα από αυτό που

είμαστε, μπορούμε να παράγουμε τέχνη. Βάζοντας την τέχνη μέσα στη νοσηλεία δεν παράγεις τέχνη. Άλλο εργασιοθεραπεία και άλλο τέχνη. Να μη μιλάμε άλλο για τέχνη και ψυχοθεραπεία. Η τέχνη γίνεται ψυχοθεραπευτική μόνο όταν είσαι ελεύθερος να λειτουργήσεις.

Εισηγήτριες: Η Βάσω Καλογιάννη είναι συνταξιούχος δασκάλα και η Άσπα Τζιώτη εργαζόταν ως ζωγράφος κεραμικών. Και οι δυο κατοικούν στην Αθήνα.

6. Self-help in the Balkan Communities / Η αυτοβοήθεια στις βαλκανικές κοινότητες

Facilitator: *I was born in 1957 and grew up in Athens. I graduated from the Polytechnic School of Milan, Architects Department. I work in YPOMEDI, in Natural Catastrophes. I am an elected member of the syndicate of public sector engineers (EMDYDAS). I was a radio-pirate since the beginning of the 70s and I participated in the events in Polytechnic School of Athens in 1973 ("Polytechneio"), relaying in my radio station the broadcasts of the November rioters. Being always intensely involved in political matters, after the change-over and within the Free Radio Broadcasting Movement, I put into action the "RADIO-MOLE" (Radio-Tyfloponitikas) - one of the first radio stations of "Legalization". The MOLE team is on the air until 1985 - in spite of the direction finders, with alternative - ecological broadcastings - when the antenna is spotted and its members arrested. Again on the air in 1987-89, with correspondingly active broadcasts, in Athens. Since then, I have been assisting alternative broadcasting attempts throughout Greece.*

I am active in the movement for transformation in mental health and I participate in the Self-Help Group of Athens. This is an extrovert type group, with intervening in select social issues being its core therapeutic characteristic. We focus on the defence of the rights of hunted down victims of the all the more persistently present social and psychiatric atrociousness. We are lucky to be a mixed group, consisting of voluntaries, suffering individuals and Mental Health professionals. We all participate in the group according to our own personal involvement and sensitivity and not correspondingly to our given roles. I develop actions standing against psychiatric atrocity and the mainstream biomedical model's commercialisation tactics. For the embracing and the de-stigmatisation of the suffering individuals by the community. To tear down the walls and the institutions of exclusion and violent confinement.

Εισηγητής: Γεννήθηκα το 1957 και μεγάλωσα στην Αθήνα. Αποφοίτησα το 1986 από το Πολυτεχνείο Μιλάνου, σχολή Αρχιτεκτόνων. Εργάζομαι στο ΥΠΟΜΕΔΙ στην αντιμετώπιση των Φυσικών Καταστροφών. Είμαι εκλεγμένος συνδικαλιστής στο σωματείο των μηχανικών του δημοσίου (ΕΜΔΥΔΑΣ). Ραδιοπειρατής από τις αρχές του '70 συμμετέχοντας στο Πολυτεχνείο το '73, αναμετέδιδα με το ραδιοσταθμό μου, τις εκπομπές του Ρ/Σ των εξεγερμένων του Νοέμβρη. Έντονα πολιτικοποιημένος, στην μεταπολίτευση, στο κίνημα για την Ελεύθερης Ραδιοφωνίας, θέτω σε λειτουργία το «ΡΑΔΙΟ-ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑ» -από τους πρώτους ραδιοσταθμούς της «Νομιμοποίησης». Η ομάδα του ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑ λειτουργεί έως το 1985 - σε πείσμα των ραδιογωνιόμετρων με οικολογικές-εναλλακτικές εκπομπές- που εντοπίζεται η κεραία και συλλαμβάνονται τα μέλη του. Ξανά στα Ερτζιανά το 1987-89 με αντίστοιχα μαχητικές εκπομπές, στην Αθήνα. Έκτοτε είμαι αρωγός σε εναλλακτικές ραδιοφωνικές προσπάθειες ανά την Ελλάδα. Είμαι ενεργός στο κίνημα για την μεταρρύθμιση στο χώρο της ψυχικής υγείας και συμμετέχω στην Ομάδα Αυτοβοήθειας Αθήνας. Πρόκειται για εξωστρεφούς χαρακτήρα ομάδα με κυρίαρχο αυτοθεραπευτικό στοιχείο την παρεμβατικότητα σε επιλεγμένα κοινωνικά ζητήματα. Εστιαζόμαστε στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των κατατρεγμένων θυμάτων της όλο και πιο διάχυτης κοινωνικής και ψυχιατρικής βαρβαρότητας. Έχουμε την τύχη να είμαστε μικτή ομάδα από εθελοντές, πάσχοντες και επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας. Όλοι συμμετέχουμε στην ομάδα με βάση την προσωπική μας εμπλοκή και ευαισθησία και όχι το δοτό ρόλο μας. Αναπτύσσω δράσεις απέναντι στη ψυχιατρική βαρβαρότητα και την εμπορευματοποίηση του κυρίαρχου βιοιατρικού μοντέλου. Για το αγκάλιασμα και τον αποστιγματισμό των πασχόντων από την κοινότητα. Να γκρεμίσουμε τα τείχη και τους θεσμούς των αποκλεισμών και των βίαιων εγκλεισμών.

7. Rights and Psychiatry / Δικαιώματα και Ψυχιατρική

Abstract: From the construction of mental illness to the shrinking of the healthy human model and from the violence of confinement to the freedom of psycho-consumer.

Facilitator: *Dia Koutsogianni is an Athens resident and a member of the Athens Self-Help Group.*

Περίληψη: Από την κατασκευή της ψυχικής ασθένειας στη συρρίκνωση του υγιούς ανθρώπινου μοντέλου και από τη βία του εγκλεισμού στην ελευθερία της ψυχοκατανάλωσης.

Εισηγήτρια: Η Ντία Κουτσογιάννη κατοικεί στην Αθήνα και είναι μέλος της Ομάδας Αυτοβοήθειας Αθήνας.

8. Medication and Suppression / Ψυχοφάρμακα και Καταστολή

Abstract: There are psychoactive medicines that act in a suppressive way, according to my experience. I would like us to reach, through an open dialogue, a conclusion about suppressive medication (e.g. Risperdal).

Facilitator: Panayotis Kasselakis works as private sector employee and is a resident of Athens

Περίληψη: Υπάρχουν ψυχοφάρμακα που καταστέλλουν, με βάση τη δική μου εμπειρία. Θα ήθελα να φτάσουμε μέσα από έναν ανοιχτό διάλογο σε ένα συμπέρασμα σχετικά με τα φάρμακα που οδηγούν σε καταστολή (πχ. Risperdal).

Εισηγητής: Ο Παναγιώτης Κασσελάκης εργάζεται ως ιδιωτικός υπάλληλος και κατοικεί στην Αθήνα.

9. About Philosophy of Psychiatry / Για τη Φιλοσοφία της Ψυχιατρικής

Abstract: This year we (from ENUSP board) are involved in the organization and the program of the International Network Philosophy and Psychiatry. Already a longer time we are involved in the development of philosophy and psychiatry by our contacts with the professors at the University of Preston (England). Aim: In this workshop I want to explain what is philosophy of psychiatry, what it is doing and why they are interested in us. I want to discuss what we can do with philosophy of psychiatry and why it is good that we are interested in it. I want also to promote user/survivors of psychiatry to start studying it. It is not necessary to be afraid of philosophy. Studies in philosophy and psychiatry can be very pleasant, helpful and even sexy.

Facilitator: Jan Verhaegh (Deputy Board Member of ENUSP), The Netherlands. I am studying a postgraduate master-course in philosophy and psychiatry at the Institute for Psychiatry, Philosophy and Diversity (University of Preston) and did already the half of the course with success.

Περίληψη: Αυτή τη χρονιά το συμβούλιο της ENUSP εμπλέκεται στην οργάνωση και στην κατάρτιση του προγράμματος του Διεθνούς Δικτύου Φιλοσοφίας και Ψυχιατρικής. Ήδη εδώ και καιρό έχουμε εμπλακεί στη συζήτηση της φιλοσοφίας της ψυχιατρικής μέσω των επαφών μας με τους καθηγητές του Πανεπιστημίου του Preston (Αγγλία). Στόχος: Σε αυτό το εργαστήριο θα ήθελα να εξηγήσω τι είναι η φιλοσοφία της ψυχιατρικής, τι κάνει και γιατί μας αφορά. Θα ήθελα να συζητήσουμε τι μπορούμε να κάνουμε με τη φιλοσοφία της ψυχιατρικής και γιατί η ενασχόληση με το θέμα αυτό είναι σημαντική. Θα ήθελα επίσης να προάγω τη μελέτη του θέματος αυτού από τους χρήστες/επιζώντες της ψυχιατρικής. Δε χρειάζεται να φοβόμαστε τη φιλοσοφία. Οι μελέτες της φιλοσοφίας και της ψυχιατρικής μπορούν να είναι πολύ ευχάριστες, βοηθητικές, ακόμα και σέξυ.

Εισηγητής: Jan Verhaegh (Αναπληρωματικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ENUSP). Έχω ήδη ολοκληρώσει το α΄ μισό των μεταπτυχιακών μου σπουδών στο Ινστιτούτο για την Ψυχιατρική, τη Φιλοσοφία και τη Διαφορετικότητα (Πανεπιστήμιο του Πρέστον).

10. Re-building ENUSP – A strategic planning group (This workshop will be run in two parts)

Abstract: Since 2005, ENUSP has operated without any public financial support. Membership fees, which were introduced by a decision of the last General Assembly in 2004, are just about enough to cover the administrative costs of running an international NGO. The fact that ENUSP must rely solely on the voluntary work of a small number of active Board members and Board supporters (introduced in 2009) in the time that they are able to commit creates an almost impossible situation, seriously jeopardizing the future of our organization. Under these constraints, we cannot fulfill our main goals to provide a Europe-

wide platform to mental health service users/psychiatric survivors, and to ensure our independent representation and the effective expression of our demands, interests and concerns in forums where decisions and policy are made with immediate effect on our lives. The aim of this working group is to launch a systematic effort to improve this situation, using our knowledge, ideas and energy to start figuring a way out of the present vicious circle. The facilitators will provide a brief explanation of the current situation and the context in which ENUSP operates. We will present some of the possibilities available for European funding and the main obstacles which ENUSP faces in accessing those funds. We will bring concrete questions to help us structure the discussion in order to think together and start planning a way forward. The outcomes of the working group in the form of priority tasks for the new Board will feed into the General Assembly and inform the regional meetings; they are intended as the first steps towards creating an action plan for the next two years. For this purpose, we will need a total of four hours of committed work and therefore kindly ask those deciding to join this group to remain in both sessions. We appreciate everybody's interest and are looking forward to this important opportunity for a constructive and outcome-oriented discussion.

Facilitators: *Jasna Russo* has been an individual ENUSP member since its foundation in 1991. She has experienced psychiatric treatment in Serbia, where she comes from. For the last 18 years she has lived in Berlin, Germany. Jasna served on the Board of ENUSP from 1994 to 1997 (at that time representing the Eastern European region). At the last General Assembly in 2004, she was appointed to undertake the tasks of the ENUSP Secretary. As there was no further funding available for that post, she was co-opted to the Board in 2005. Jasna works as an independent researcher on both collaborative and survivor-controlled projects. She has an MA in psychology and has additionally learned knowledge management. Her articles have been published in different anthologies in Germany and UK. **Debra Shulkes** joined ENUSP as an individual member in 2008. She is a survivor of psychiatry from Australia and is now based long-term in the Czech Republic where she works as a freelance writer and editor. In early 2009, she became a support board member of ENUSP, responsible for key writing and administrative tasks as well as gathering information on funding possibilities. She is particularly interested in improving communication and knowledge and skills exchange among ENUSP's diverse membership and allies. She is the founding Editor of *Advocacy Update*, the human rights and cultural publication of ENUSP that launched in January 2010. **Gabriela Tanasan** is a survivor of psychiatry and an activist for user involvement in Romania. She is the Executive Director of *Horizons Foundation* (member of ENUSP). In March 2009, she was co-opted by the Board of ENUSP as the individual responsible for the Central European Region. Gabriela's particular interest is in organizational development. Working on behalf of ENUSP, she was the main person responsible for organizing this conference.

Περίληψη: Στόχος: Η αναγνώριση και ο σχεδιασμός δράσεων κατά των τρέχοντων οργανωτικών, διοικητικών και οικονομικών προβλημάτων που παρακωλύουν τις προσπάθειές μας να ασκήσουμε αποτελεσματική πολιτική πίεση και να παράσχουμε υπηρεσίες

Εισηγητής: *Jasna Russo* (Adopted Board Member of ENUSP) & *Debra Shulkes* (ENUSP Board Supporter), *Gabriela Tanasan* (Adopted Deputy Board Member of ENUSP)

11. Organizing Mad Pride Events

Facilitators: *Rafaël Daem* (Belgium) & *Anne-Laure Donskoy* (UK)

Abstract: Overall the workshop will have two parts: the first, mostly led by Rafael DAEM, talking about the history of Mad Pride and what UilenSpiegel organised in 2007 very successfully and a second part, more hands on, more practical, mostly led by me on MadPride Europe 2011: deciding the central themes, organising the event in the different countries across Europe, flyer competition, as well as the issues about the coordination (practicalities, work schedule, communication between organising members etc.) and implementation of MadPride Europe 2011.

The Mad Pride : Who we are ! and what it is! A unique parade inspired by Mad Pride's of Mind Freedom <http://www.mindfreedom.org/campaign/madpride>.

The Mad Pride

is a **movement by and for people** mentally different and more vulnerable; who struggle for more input and decision.

The Mad Pride	is accessible for people and groups which deal with mental healthcare, individuals with psychiatric issues, individuals with existential concerns, people with particular psychic experiences and all who share the cause and concerns of former collection of individuals.
The Mad Pride	has a pronounced diversified character and is not prohibited to a cultural, religious or political democratic point of view.
The Mad Pride	fight s discrimination, prejudice, and harmful consequences for people experiencing a spiritual & mental imbalance.
The Mad Pride	promotes economical, political, social and cultural integration of users and survivors of mental healthcare system into the larger community.
The Mad Pride	celebrates creativity, power and resilience of the human mind.
The Mad Pride	offers a forum to users and survivors of mental healthcare and triggers the public opinion to a wider interest.
The Mad Pride	has concerns to fight the stigmatisations of individuals whom live like outcasts and are different than the social norm.
The Mad Pride	encourages self-consciousness, awareness and moral support of these aforementioned individuals.

Facilitators : *Rafaël Daem* became through life experience member of UilenSpiegel (MH Representative Association of Patients – Belgium, Flemish Community; www.uilenspiegel.net) in 1997 and became soon its President (voluntary basis). UilenSpiegel had and still has five goals starting from contact between (ex-)users till policy participation on federal level. Together with the Board he consolidated the Association in 2001 through the approval of the Federal Government of financing a part of the activities on yearly basis (the agreement with the Authorities is to increase the Participation and Integration of Patients on Federal level) during the first wave of MH-reforms in Belgium. In 2006, with UilenSpiegel celebrating its 10th Anniversary in 2007, he initiated the Anniversary Project (the Mad Pride being one of the events) and took part to its accomplishment. For the first time he was professionally enrolled for a small year within UilenSpiegel. He also therefore had trusted at that time the presidency to someone else. In 2009, on a ½ FTE basis within UilenSpiegel, he accepted to take upon the job of coordinating the (ex-)users' participation in the project of the federal second wave MHE reforms (2007 – 2010); in the role of MHE-patient-expert. As a result of the work accomplishments, UilenSpiegel is to take part in the third wave from 2011 on till 2014 included together with potential five other partners (non scientific and scientific). Note of the actual President : a strength of Rafaël is to be able to translate what is really living within MH (from the patients' view) into project ideas and association goals. **Anne-Laure Donskoy** (UK), is a service user and a freelance user researcher and consultant in mental health. Although French she has been living in the UK for over 20 years. She has been supporting Advocacy Update as design editor and hope to contribute texts in the future as well. As a support member to the board she has chosen to use her bilingualism and support users and survivors in Belgium and in France in particular, where she is (humbly) helping to shape a genuine user movement and where she has recently published a number of papers on the issue. She is also supporting users and survivors in Portugal. She has also been active in ensuring that the user/survivor voice is somehow genuinely present in the European Commission's Thematic Conference Series (as part of the Mental Health Pact) and has herself presented at many conferences on user research and self-wounding. She has an interest in ethics, human rights, user research and philosophy.